

Riktlinjer och vägledning för medie- och IT-etik

Piteå kommun

Riktlinjerna gäller för elever.

Vägledningen är tänkt att vara ett stöd i det förebyggande arbetet mot kränkande behandling via digitala medier.

Vägledningen är ett komplement att använda i dialogen mellan personal, elever och vårdnadshavare, och bör implementeras i skolans ordningsregler.

Riktlinjer:

- Filmning och fotografering i omklädningsrum, duschar och toaletter är inte tillåtet.
- På andra platser kan det för dig som elev vara tillåtet att filma, fotografera och göra ljudupptagningar – om du först frågat de som berörs och fått medgivande.
- Du ska även ha tillåtelse för hur du hanterar bilden/filmen/ljudupptagningen sen den är gjord. Ska den publiceras på något sätt så ska berörda ha lämnat tillåtelse till publiceringen.

Riktlinjer antagna av Barn- och utbildningsnämnden 2016-11-30

Vägledning

Tänk efter före:

Om du vet att det inte är schysst, eller om du är osäker på om det är okej, följ dessa två enkla regler:

- Dela inte
- Delta inte

Fundera över vilka konsekvenserna kan bli av ditt agerande på nätet, tänk på att det kan vara straffbart. Brottsbalken och Personuppgiftslagen, Datalagen, Diskrimineringslagen och Tryckfrihetsförordningen reglerar vad som är otillåtet.

- Tänk på att du lämnar digitala fotspår: Ingenting försvinner – allt går att spåra!
- Tänk på din egen integritet. Vem vill du vara på nätet? Hur vill du bli uppfattad – nu, och om några år?

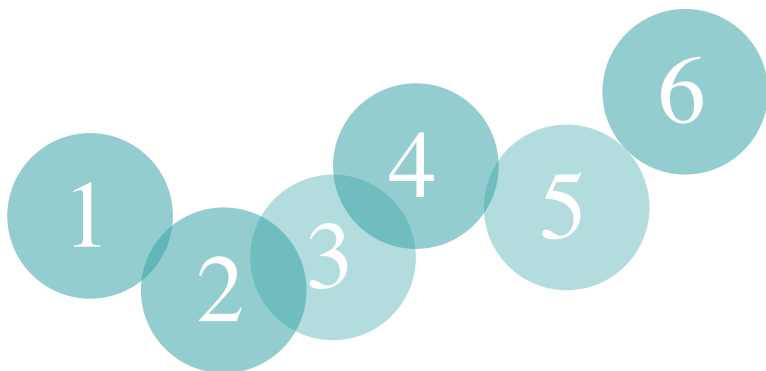

Cyberschysst – vad innebär det?

- Publicera inte något som kan vara kränkande för andra, förolämpning eller förtal.
- Publicera inte något som kan innebära hets mot folkgrupp
- Publicera inte något som kan innebära olaga hot
- Publicera inte något som kan innebära ofredande
- Dela inte, gilla inte något som innehåller ovan nämnda punkter
- Kolla källan innan du publicerar eller delar information

Om något ändå händer

- Våga berätta - undersökningar visar att de allra flesta som vågar berätta för en vuxen upplever att de blev hjälpta.
- Skolan har en skyldighet att hjälpa och agera.

Sju viktiga saker du måste veta om näthat

1. Skolan är skyldig att utreda alla påstådda kränkningar, även de som sker på elevens fritid, om händelserna har kopplingar till verksamheten i skolan. Detta gäller även om kränkningar och mobbning sker via nätet. Om utredningen visar att kränkande behandling förekommer måste skolan vidta de åtgärder som behövs för att stoppa fortsatta kränkningar.
2. All personal har en skyldighet att agera om en elev anser sig vara utsatt för kränkande behandling. All personal har också skyldighet att föra det vidare till rektor. Det gäller alltså även kränkningar som inträffar på fritiden, och på nätet om det påverkar elevens skolgång. Rektor måste i sin tur anmäla detta till de som ansvarar för skolan.
3. Om du blir utsatt för något obehagligt på nätet eller via sociala medier ska du berätta det för personal på skolan. De ska hjälpa dig! Om du inte får den hjälp du behöver kan du göra en anmälan till Barn- och elevombudet som utreder händelsen och i vissa fall utkräver skadestånd för en elevs räkning.

7

4. Det är viktigt att du polisanmäler även om du är osäker på om det som hänt är ett brott. Och gör det snabbt – då är det lättare för polisen att utreda. Ofta behöver polisen begära ut information från internetoperatörer, som bara sparas i sex månader. Anmäl brottet genom att uppsöka närmaste polisstation eller ringa 114 14. Det kan vara svårt för dig att avgöra om du utsatts för brottsligt näthat, polisen hjälper dig att göra den bedömningen. Om det är akut kan du alltid ringa 112.
5. Samma person som har utsatt dig kan också ha utsatt andra. Därför kan din anmälan bidra till att fler brott klaras upp. Dessutom får samhället en bild av hur stort problemet är. En rättvisande brottsstatistik hjälper polisen att prioritera, se trender och att informera om och förebygga brott.
6. Tänk på att spara bevisen själv. Skriv inte bara ut på papper, utan spara även digitalt. Trots att det kan kännas jobbigt att ha kvar ett hotfullt meddelande är det viktigt att inte radera mejlet eller inlägget. Ta skärmdumpar, då har du bilder, kommentarer eller inlägg sparade även om de skulle raderas. Du kan också be någon titta på originalet. Om ärendet skulle gå till rättegång kan den personen vittna om att din skärmdump inte är manipulerad.
7. För att få bort kränkande material från nätet ska du vända dig direkt till nättjänsten som missbrukats. Det kan också leda till att personen som hotat dig blir avstängd. Gör inte det förrän du har sparat bevisen.

Källa: Polisen

Utbildningsförvaltningen
0911-69 60 00
www.pitea.se
www.facebook.com/pitea.se

Piteå kommun